

Datum

25 oktober 2021

Ambtsbericht

Onderwerp

Beantwoording feitelijke vragen door de minister voor Rechtsbescherming inzake de vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor 2022

Leden van de Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid hadden tot 14 oktober de mogelijkheid om [feitelijke vragen](#) op te sturen inzake de vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor het jaar 2022. Een aantal vragen betreft de werkzaamheden en de organisatie van de AP. U vroeg ons om u de daarvoor benodigde informatie te verschaffen. Dit ambtsbericht dient daartoe.

Feitelijke informatie met betrekking tot vraag 160

160 Wordt budget gereserveerd voor toezicht op de voorgenomen inzet van technieken door de politie, bijvoorbeeld wat betreft toezicht op de verwerking en het delen van (gevoelige) persoonsgegevens?

Het toezicht op de verwerking van (gevoelige) persoonsgegevens door de politie is een onlosmakelijk onderdeel van het takenpakket van de AP. Dit vermeldt de AP over het algemeen niet als aparte post op de begroting, maar heeft de AP door de organisatie heen fte belegd die dit als hun expertise hebben. Het toezichtsveld is sterk in beweging, onder meer door nieuwe technologieën, maar ook door nieuwe Europese wetgeving. Een voorbeeld hiervan is de wetgeving inzake Grenzen en Veiligheid die nieuwe Europese informatiesystemen in het leven roept waarin grote hoeveelheden (gevoelige) persoonsgegevens worden verwerkt, waaronder van minderjarigen. In de begroting van 2022 van de AP wordt rekening gehouden met de nieuwe wettelijke taken die hieruit volgen. Voor de implementatie en uitvoering van deze nieuwe werkzaamheden worden door het Ministerie van Justitie en Veiligheid aan de AP additionele middelen beschikbaar gesteld. In de begrotingen van de AP zal deze post separaat zichtbaar worden opgenomen.

Het onderwerp politie, justitie en grensbewaking is van belang omdat het in deze context bij uitstek om gevoelige gegevens gaat. De gevolgen van onjuiste verwerkingen (denk aan persoonsverwisseling) of bijvoorbeeld datalekken in deze context zijn groot en kunnen een enorme impact hebben op zowel de maatschappij als individuele levens. Gedegen toezicht is daarom juist in deze context van belang.

Feitelijke informatie met betrekking tot de vragen 402, 403, 411 en 650:

402 Hoeveel klachten heeft de AP behandeld in 2021 en heeft de AP voldoende capaciteit en middelen om deze taak uit te voeren?

403 Hoeveel klachten van burgers verwacht de AP in 2022 te ontvangen en is er voldoende budget om deze tijdig te behandelen?

411 Hoe groot is de voorraad klachten die nog op behandeling wachten door de AP?

650 Hoeveel klachten heeft de AP ontvangen in 2021? Hoeveel heeft zij behandeld?

Datum

25 oktober 2021

In het eerste halfjaar van 2021 ontving de AP 12.644 klachten. De AP heeft in deze periode 10.650 klachten afgehandeld. In 2022 verwacht de AP 21.350 klachten te ontvangen. Er bestaat een werkachterstand in de behandeling van klachten, wat betekent dat 11.662 klachten nog niet door de AP in behandeling zijn genomen. Volgens het EU-recht en zoals verwoord door het Hof van Justitie is de AP verplicht om klachten 'met de nodige voortvarendheid en zorgvuldigheid te onderzoeken'. Op dit moment heeft de AP echter onvoldoende menskracht en middelen om aan die wettelijke norm te kunnen voldoen. Zie voor verdere toelichting de beantwoording 617 & 618.

Feitelijke informatie met betrekking tot de vragen 404 & 651:

404 Hoeveel datalekmeldingen zijn er in 2021 binnengekomen bij de AP en heeft de AP voldoende capaciteit en middelen om deze taak uit te voeren?

651 Hoeveel datalekmeldingen zijn in 2021 binnengekomen bij de AP? Hoeveel fte heeft de AP beschikbaar voor het behandelen van datalekmeldingen?

In het eerste halfjaar van 2021 ontving de AP 12.241 datalekmeldingen. De totale prognose voor 2021 staat op 24.000 tot 25.000 meldingen. De AP heeft in 2021 6,5 fte beschikbaar voor het behandelen van datalekmeldingen. Het is onmogelijk om aan al deze meldingen opvolging te geven, waardoor de AP veel meldingen niet oppakt. Het is zelfs niet mogelijk om enkel alle risicovolle meldingen te behandelen. Dit betekent dat ernstige incidenten niet de opvolging krijgen die vereist is om zo burgers goed te kunnen beschermen en om goed guidance te kunnen geven aan bedrijven en instellingen.

Feitelijke informatie met betrekking tot vraag 405:

405 Hoeveel risicoanalyses met het oog op nieuwe digitale ontwikkelingen heeft de AP kunnen uitvoeren in 2021 en heeft de AP voldoende capaciteit en middelen om deze taak uit te voeren?

De AP heeft in 2021 geen risicoanalyses uitgevoerd. Goed toezicht vereist echter wel gedegen risicoanalyses. Dit is daarom ook een belangrijke ambitie van de AP, maar met het huidige budget kan de AP daar nog geen invulling aan geven.

Feitelijke informatie met betrekking tot vraag 406:

406 Hoeveel wetgevingsadviezen heeft de AP gegeven in 2021 en heeft de AP voldoende capaciteit en middelen om deze taak uit te voeren?

In het eerste halfjaar van 2021 ontving de AP 44 verzoeken tot het geven van advies inzake wetgeving, heeft de AP 45 (deels in 2020 aangevraagde) wetgevingsadviezen gegeven en waren er nog 27 wetgevingsadviezen in behandeling. Naar verwachting zal de AP in 2021 ongeveer 100 wetgevingsadviezen geven. Aan het geven van ongevraagde adviezen komt de AP nog niet of nauwelijks toe. Zie voor verdere toelichting de beantwoording 617 & 618.

Datum

25 oktober 2021

Feitelijke informatie met betrekking tot de vragen 407, 408 & 653:

407 Hoe verhoudt het risico van discriminatie en schending van burgerrechten bij het gebruik van algoritmes zich tot het aantal fte's dat zich bij de AP bezighoudt met het toezicht op algoritmes en artificiële intelligentie?

408 Hoe verhoudt het gebruik van algoritmes in het bedrijfsleven zich tot het aantal fte's dat zich bij de AP bezighoudt met het toezicht op algoritmes?

653 Hoeveel fte houdt zich bij de AP bezig met het toezicht op algoritmes?

Bij de AP houdt 1 fte zich bezig met het toezicht op AI en algoritmes. Dat is volstrekt onvoldoende voor gedegen toezicht op het gebruik van AI en algoritmes in de publieke en private sector. De inzet van algoritmes vindt namelijk inmiddels in veel sectoren plaats, vaak onder de noemer van AI. Niet alleen private organisaties, maar ook steeds meer publieke organisaties op alle niveaus maken er gebruik van. Dit biedt natuurlijk kansen, maar ook grote risico's zoals de toeslagenaffaire en het gebruik van algoritmes bij de Belastingdienst laten zien. Uit de publicatie [ICT, kennis en economie 2021](#) van het CBS volgt dat in 2019 ongeveer 45% van de grote bedrijven (meer dan 500 werkzame personen) een of meer AI-technologieën gebruikte.

Feitelijke informatie met betrekking tot vraag 409:

409 Hoe groot is het budget van de AP in vergelijking met andere Nederlandse toezichthouders?

In de vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor het jaar 2022 is het budget van de AP meerjarig vastgezet op 25 miljoen euro. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) ontvangt, zo volgt uit de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het jaar 2022, 72 miljoen euro. Uit dezelfde begrotingsstaten volgt dat het Agentschap Telecom in 2022 bijna 60 miljoen euro zal ontvangen. Uit de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport volgt dat de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) een budget van 63,5 miljoen euro heeft voor het jaar 2022. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) ontvangt in 2022 bijna 233,5 miljoen euro, zo volgt uit de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor het jaar 2022.

Feitelijke informatie met betrekking tot vraag 410:

410 Hoeveel boetes zijn er in 2021 opgelegd door de AP en hoeveel boetes verwacht de AP op te leggen in 2022?

De AP heeft tot 1 september van dit jaar door het capaciteitstekort slechts 11 boetes en andere sancties opgelegd (waarvan 8 boetes). Naar verwachting ronds de AP dit jaar nog een aantal zogeheten handhavingdossiers af, wat het totaal aantal boetes en andere sancties in 2021 naar verwachting op maximaal 14 tot 18 brengt. Dit is naar oordeel van de AP te weinig om effectief te kunnen opereren als toezichthouder. Met de huidige capaciteit zal het totaal aantal boetes en andere sancties in 2022 naar verwachting niet of nauwelijks toenemen.

Datum

25 oktober 2021

Feitelijke informatie met betrekking tot de vragen 617 & 618:

617 Kan worden aangegeven of de AP met de begrote 25 miljoen euro aan al haar wettelijke verplichtingen als toezichthouder kan voldoen? Zo ja, kan dit nader onderbouwd worden?

618 Kan worden aangegeven of de AP met de begrote 25 miljoen euro aan de uitvoering van haar strategische prioriteiten toe kan komen? Zo ja, kan dit nader onderbouwd worden?

De AP kan met het huidige budget niet voldoen aan al haar wettelijke verplichtingen en komt zo ook niet toe aan haar strategische prioriteiten. E.e.a. wordt toegelicht en onderbouwd in het position paper van de AP '[Groeï AP noodzakelijk voor burgers en bedrijfsleven in digitaliserende samenleving](#)' en het [onafhankelijk onderzoek](#) door KPMG in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de AP. Zo zijn er onder andere serieuze achterstanden in de behandeling van klachten – zie de feitelijke informatie bij vraag 411 – en wordt er veel te weinig opvolging gegeven aan datalekken. Ook de goedkeuring van binding corporate rules (BCR), waarmee multinationals data met hun vestigingen buiten de EU mogen delen, duurt inmiddels 5 tot 7 jaar.

Feitelijke informatie met betrekking tot vraag 649:

649 Hoeveel fte werkt bij de AP specifiek aan voorlichting en preventie? Hoeveel burgers, MKB-bedrijven en grote organisaties moeten daarmee van voorlichting/preventief toezicht worden voorzien?

Bij de AP werkt 12,5 fte aan voorlichting en preventief toezicht. Het toezichtsveld van de AP is breed: alle 17 miljoen Nederlandse burgers, 1,8 miljoen bedrijven, 500 overheidsinstellingen, 8515 onderwijsinstellingen en 50.000 zorginstellingen dienen van voorlichting te worden voorzien. Verder is van belang dat de AP de leidende toezichthouder is op alle grensoverschrijdende verwerkingen van bedrijven die de hoofvestiging hebben in NL. En zoals bekend, kent NL vele bedrijven die internationaal actief zijn. Met betrekking tot die bedrijven worden dus ook de daarop betrekking hebben klachten ontvangen en onderzocht en dat geldt eveneens met betrekking tot de datalekken.

Voorlichting bestaat onder andere uit de beantwoording van circa 1200 vragen van functionarissen voor de gegevensbescherming (FG's) per jaar en het voeren van ongeveer 250 gesprekken op aanvraag met brancheorganisaties en departementen omtrent verschillende vragen. Er zijn inmiddels meer dan 10.000 FG's actief. Ook heeft de AP contact met het Nederlands Genootschap van Functionarissen voor de Gegevensbescherming (NGFG) en geeft de AP met enige regelmaat lezingen inzake verschillende onderwerpen. Daarnaast publiceert de AP informatie op haar website met voorlichtingsdoeleinden, licht ze haar standpunt en visie toe in de media, is er een telefonisch spreekuur en worden schriftelijke vragen van burgers en organisaties over de AVG beantwoord. Het telefonisch spreekuur is door de beperkte capaciteit inmiddels teruggebracht naar een openingstijd van slechts 2 uur per dag.

Preventief toezicht geeft de AP op verschillende manieren vorm: door bedrijven of brancheorganisaties te waarschuwen bij nieuwe ontwikkelingen of door ze voor te lichten over bepaalde normen. Ook probeert de AP groepen te mobiliseren die toezicht houden op een juiste verwerking van persoonsgegevens, zoals ondernemingsraden, vakbonden, raden van toezicht/commissarissen of gemeenteraden. Daarnaast werkt de AP aan teksten op de website met preventiedoeleinden en aan guidelines in EDPB-verband (European Data Protection Board).

Datum

25 oktober 2021

Feitelijke informatie met betrekking tot vraag 652:

652 Hoeveel verkennende onderzoeken naar relevante actuele ontwikkelingen heeft de AP kunnen uitvoeren in 2021 en hoeveel zal zij er naar verwachting in 2022 kunnen uitvoeren?

In het eerste kwartaal van 2021 zijn er 7 verkennende onderzoeken gestart en is er 1 verkennend onderzoek afgerond. Vanwege beperkte capaciteit is besloten om alleen de lopende verkennende onderzoeken af te ronden en in 2021 geen nieuwe onderzoeken meer op te starten. De verwachting is dat er in 2022 slechts enkele verkennende onderzoeken worden uitgevoerd.